

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΑ'

Συνδρομή ἔτησια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκαστὸν ἔτος καὶ εἶναι ἔτησια. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 82.

22 Ἰουνίου 1886

Ο ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ ΕΪΧΤΑΛ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

1833—1835

[Συνέχεια· ἴδε προηγούμεν. φύλλον.]

Ζητούντιορ (Λαμία)

Ὁ κ. Χατζίσκος, ἑπαρχος πρὸ εἴκοσιν ἡμερῶν, νυμφευθεὶς πρὸ δέκα ἡμερῶν, ἐγκατασταθεὶς πρὸ τριῶν μόνον ἡμερῶν εἰς τὴν οἰκίαν του. — Μεγαλοπρεπῆς Τουρκικὴ οἰκία. — Θέα ὠραία πρὸς τὸν κόλπον.

Λιποταξίαι Βαυαρῶν στρατιωτῶν. Δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς ἀφίξεώς μου ἐλιποτάκτησαν δέκα τρεῖς, πρὸ δύο δὲ ἡμερῶν εἶχον λιποτακτήσει εἶξ. Τὴν ἐπαύριον τῆς ἀφίξεώς μου ἠγγέλθη ἡ λιποταξία ἐτέρων δεκαπέντε ἐκ Πατρατζικίου (Ἰπάτης).

— 10 Δεκεμβρ. Ἐπίσκεψις εἰς τὸν Δρόσον Μανσόλαν. 1) — Δυσκολία εὐρέσεως ἐργατῶν. Ἐκ τῶν ὑπαρχόντων οἱ πλεῖστοι ἔρχονται ἐκ Τουρκίας, μένουσιν δὲ εἰς Ἑλλάδα εἰς μῆνας. Ὡς πρὸς τοῦτο οἱ Βαυαροὶ ἐχρησίμεισαν μεγάλως, θὰ ἦτο δὲ εὐχῆς ἔργον ἢ ἐκ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἀπαλλαγὴ ὅσων εἶξ αὐτῶν γνωρίζουν τέχνας.

Τόκοι ὑπερβολικοί. Εἰς ἰδιοκτητῆς δύναται νὰ δανεισθῇ χρήματα πρὸς 2 0/0 κατὰ μῆνα καὶ νὰ κερδίσῃ ἐν τούτοις 15 0/0 κατ' ἔτος. Χωρικοὶ ἔχοντες ἀνάγκην χρημάτων, πρὸς καλλιέργειαν γαιῶν τὰς ὁποίας ἠγόρασαν, ἐδανείσθησαν καὶ πρὸς 3 0/0 τόκον κατὰ μῆνα. Ὑπάρχουν εἰς τὰ πέριξ διάφοροι πλοῦσιοι ἰδιοκτῆται αὐξήσαντες οὐσιωδῶς τὸ εἰσόδημα τῆς γῆς των. — Ὁ κ. Δρόσος Μανσόλας ἤρχισε νὰ καλλιερῆ βάμβακα αἰγυπτιακόν. — Διάθεσις τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ Τούρκων πρὸς ἐκποίησην τῶν γαιῶν των.

— 11 Δεκεμβρίου. Ἐπεσκέφθη τὸν κ. Μανιτάκην καὶ τὸν Περραιβόν. Συνομιλία μετὰ τοῦ Χατζίσκου. Ἐσυμφωνήταμεν ὅτι θὰ μοὶ καθυποβάλῃ τὰς προτάσεις τῶν συγγενῶν του.

Ἀποικισμός. Ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην ἡ Τουρκία δὲν παρέχει πολλὰς ἐλπίδας. Μικρὰ διαθέσις μεταναστεύσεως ἐκείθεν, τὴν ἠλάττωσαν δ' ἔτι μᾶλλον τὰ περὶ δεκάτων καὶ περὶ μοναστηρίων ληφθέντα μέτρα. Οἱ Τούρκοι θέτουν ἐμπόδια εἰς τὴν μετανάστευσιν, καὶ μάλιστα τὴν ἀπαγορεύουν αὐστηρῶς. — Οἱ ἐνταῦθα ἰδιοκτῆται ἤθελον εὐκόλως παραχωρήσει εἰς τοὺς ἀποίκους ἐνοικιάσεις διὰ 30 καὶ 40 ἔτη.

— Λιποτάκται Βαυαροὶ, δεκαπέντε τὸν ἀριθμὸν, συνελήφθησαν ὑπὸ τοῦ ἐν Ἰπάτῃ ὑπομηράρχου καὶ πέντε χωροφυλάκων. Εἰς τῶν λιποτακτῶν ἐφρονεῦθη, ἕτερος ἐπληρώθη, οἱ λοιποὶ μετεφέρθησαν ἐνταῦθα. Ἀνάγκη ἐπιτηρήσεως εἰς τὰ σύνορα.

— Γεῦμα εἰς τὴν τράπεζαν τῶν ἄξιωματικῶν. — Ἐπίσκεψις εἰς τὸν κ. Δρόσον Μανσόλαν.

— Πλοῦτος Θεσσαλίας. Ἐσοδα τεσσαράκοντα ἑκατομμύρια γροσίων. Πληθυσμός, 300,000 Ἑλλήνες καὶ 50 μέχρι 60,000 Τούρκων. — Εὐημερία τῆς πόλεως τῶν Ἀμπελακίων, παρὰ τὴν κοιλάδα τῶν Τερπῶν. Ἦθη εὐρωπαϊκά, βιβλιοθήκη, λέσχη, κτλ. — Τὰ εἰκοσιτέσσαρα χωρία τῆς Θετταλομαγνησίας.

— Οἱ Βλάχοι τρέφουν τοὺς ληστὰς εἰς τὰ ὄρη πρὸς προφύλαξιν τῶν ποιμνίων των. — Οἱ ἀρχιποιμένες των ἔχουν τὸ προνόμιον τοῦ νὰ μὴ πληρώνωσι τίποτε διὰ τὰ ποιμνία των, τοῦτο δὲ εἶναι αἰτία παραπόνων ἐκ μέρους τῶν κατοίκων. Ὁ ἀριθμὸς των συμποσῶται, ἐν συνόλῳ, εἰς δύο ἢ τρεῖς χιλιάδας οἰκογενειῶν, ἔχουν δὲ διακοσίας εἰς τριακοσίας χιλιάδας πρόβατα. Αἱ περὶ συνοικισμοῦ προτάσεις των δὲν εἶναι σπουδαῖαι. Δι' αὐτῶν ἐξαγοράζουσι μόνον τὸν καιρὸν. Οἱ Ἀρβανιτόβλαχοι (οἱ καὶ καλλίτεροι εἶξ αὐτῶν) ἐζήτησαν νὰ ἐγκατασταθῶσιν εἰς Βαρδάρη, πλησίον τῆς Βουδουνίτσας, ἤρχισαν δὲ καὶ τὴν οἰκοδομὴν ἐκκλησίας ἐκεῖ, ἀλλὰ τὴν διέκοψαν ἅμα λαβόντες τὴν ζητηθεῖσαν ἄδειαν συνοικισμοῦ. Ἄδυνατον νὰ μεταβάλῃ τις αὐτοὺς εἰς γεωργούς, ἀλλ' ἴσως δύνανται νὰ γίνωσι βιομήχανοι ἢ ἔμποροι. Πρὸ τούτου ὁμως ἀνάγκη νὰ ἀπομονωθῶσι χωριζόμενοι.

Κατ' ἔθιμον ἰδιάζον εἰς Φθιώτιδα καὶ τινας παρακειμένους χώρας, ἡ ἰδιοκτησίαι τῆς νομῆς

1) Ἐκ τῆς ἐφημερίδος Ναυπλίου «Ὁ Χρόνος» βλέπω ὅτι ὁ κ. Δρόσος Μανσόλας διορίσθη τὴν 11 Μαΐου 1833 Νομάρχης Φωκίδος καὶ Λοκρίδος. Συγχρόνως δὲ εἶχε διορισθῆ ἑπαρχος Φθιώτιδος ὁ κ. Δοιδωρικός.

ἐπὶ γαιῶν ἀκαλλιεργήτων ἦτο, ἐπὶ τουρκοκρατίας, κεχωρισμένη τῆς ἰδιοκτησίας τῆς γῆς. Οἱ σχετικοὶ ἰδιοκτῆται ἐπώλησαν χωριστὰ τὰ δικαιώματά των, ὡς ἐγένετο (παραδείγματος χάριν) εἰς Ἀγίαν Μαρίναν, κτῆμα τοῦ Δρόσου Μανσόλα. Οἱ χωρικοὶ ἄμως εἶχον ἴδιον τμῆμα πρὸς χρῆσίν των. Τοῦτο δίδει σήμερον ἀφορμὴν διενέξεων μεταξύ τῶν Βλάχων, οἵτινες ἐνοικίασαν τὰ βοσκήματα, καὶ τῶν χωρικῶν τοῦ κ. Δρόσου.

Ἀναντιρρήτως ἡ φορολογία σήμερον πιέζει περισσότερο τὸν γεωργὸν ἢ τὸν βοσκόν. Ἡ ἐτήσιος ἀποφορὰ ἐνός προβάτου (ἢ αἰγός) δύναται νὰ ὑπολογισθῇ εἰς ἓν τάληρον, ὃ δὲ φόρος εἶναι 12 λεπτὰ μόνον.

Ἐκ τοῦ προϊόντος τῶν ποιμνίων τρέφονται καὶ ἐνδύονται οἱ κάτοικοι τοῦ Ἐσωτερικοῦ καθὼς καὶ οἱ τῶν νήσων, εἴτε τοῦ Αἰγαίου εἴτε τοῦ Ἰονίου πελάγους. Γίνεται δὲ καὶ τις ἐξαγωγή εἰς Νεάπολιν καὶ εἰς τὴν Παπικὴν Ἐπικράτειαν, ὅπου ἐξοδεύεται ὁ τυρὸς διὰ τὰ μακαρόνια.

Ἐπανελάβα ἀπόψε μετὰ τοῦ Χατζίσκου, τοῦ Καρέζη, καὶ τοῦ Καπετὰν Γεωργάκη τὴν συζήτησιν περὶ νομῶν. Καὶ οἱ τρεῖς παραδέχονται ἐκ συμφώνου ὅτι ὁ φόρος ἠδύνατο νὰ ἦναι μεγαλύτερος, καὶ ὅτι ὁ τρόπος τῶν ἐνοικιάσεων γίνεται ἀφορμὴ δυσαρέστων διαφορῶν μεταξύ τῶν κατοίκων, ἀνοίγει δὲ τὴν θύραν εἰς τὰς καταχρήσεις τῶν Ἐφόρων. Οἱ κάτοικοι παρεπονέθησαν πέρυσι διὰ τὴν διὰ πλειστηριασμοῦ ἐνοικίασιν, διότι ἠδύνατο οὕτω νὰ τοῖς ἀφαιρηθῶσι τὰ βοσκήματά των. Ἄλλ' ἐφέτος εἶναι τοσοῦτον ἀποθεταρρημένοι, ὥστε θὰ παραδεχθῶσιν εὐχαρίστως τὸ μέτρον τοῦτο. Διὰ τοῦ πλειστηριασμοῦ ὁ φόρος ἤμπορεῖ νὰ ἀναβῇ μέχρι 50 καὶ 70 λεπτῶν δι' ἕκαστον ζῶον.—Τὴν σήμερον ἡ ὠφέλεια εἶναι τοσαύτη, ὥστε οἱ βοσκοὶ δὲν πωλοῦν ζῶα πρὸς σφαγὴν.

Ἡ Στερεὰ Ἑλλάς ἔχει σήμερον περὶ τὰ 2 ἑκατομμύρια ζῶα. Ὁ ἀριθμὸς μέγας, ἐν τούτοις ἡ ἀξία τῶν μαλλίων ὑψώθη. Τὰ πέρυσι πωληθέντα πρὸς 60 λεπτὰ τιμῶνται ἐφέτος μιᾶς δραχμῆς.

Ὡς πρὸς τοὺς Βλάχους, πρέπει νὰ ὑποχρεωθῶσιν ἀπλῶς νὰ ἐγγραφῶσιν ὡς δημόται ἐνός δήμου. Εὐρίσκουν τόσα ἐν Ἑλλάδι πλεονεκτήματα, ὥστε δὲν ὑπάρχει φόβος μὴ ἐπιστρέψωσιν εἰς Τουρκίαν.

—²/₁₄ Δεκεμβρίου. Ὁ κ. Μανσόλας ἦλθεν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τινων οἰκογενειῶν ἐκ Θεσσαλίας, αἵτινες ἐζήτησαν νὰ μεταναστεύωσιν εἰς τὰς γαῖάς του. Αἱ οἰκογένειαι αὗται δὲν ἔχουν ἰδιοκτησίας ἐν Θεσσαλίᾳ, ὑπέστησαν δὲ τοσαῦτα δεινὰ ἐκ τῶν Τούρκων, ὥστε ἀπεφάσισαν νὰ παραιτήσωσιν τὴν πατρίδα των. Ὁ κ. Μανσόλας δίδει τοὺς βόας καὶ τὸν σπόρον. Ἐκ τοῦ ὀλικοῦ προϊόντος θ' ἀφαιρῆται τὸ δέκατον διὰ

τὴν Κυβέρνησιν καὶ ὁ σπόρος, τὸ δὲ ἀπομένον νὰ διανεμηταὶ ἐξ ἡμισείας. Ἐὰν χαθῇ ὁ σπόρος ἢ ψοφήσῃ βουῆς, ἡ ζημία εἰς βάρος τοῦ ἰδιοκτῆτου.

—³/₁₅ Δεκεμβρίου. Γεῦμα μετὰ τῶν Γερμανῶν ἀξιωματικῶν. Συνομιλία μετὰ τοῦ Δ. Μανσόλα καὶ τοῦ κ. Γώγου, ὅστις ἠγόρασε μεγάλην ἔκτασιν γῆς συντροφικῶς μετὰ τοῦ κ. Προβελεγγίου.—Ἀνάγκη βελτιώσεως καὶ τελειοποιήσεως τῶν ἤδη ἐν Ἑλλάδι ὑπαρχουσῶν βιομηχανιῶν, οἷα ἡ κατασκευὴ μαλλίνων καὶ βαμβακερῶν ὑφασμάτων. Εἰς Ἀμπελάκια ὑπῆρχον ἐργοστάσια προμηθεύοντα μάλλινα ὑφάσματα εἰς ὅλην τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν Ἠπειρον. «Οἱ Ἕλληνες τῶρα λαμβάνουν ἀπὸ τὰ ξένα πολλὰ ἀντικείμενα «γενικῆς χρήσεως, καθὼς περὶ διὰ τὰς κάλλεσσας ἀπὸ τὴν Οὐγγαρίαν, φέσια ἀπὸ τὸ Τούνεαζι καὶ τὴν Ἰταλίαν, πανὶ ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν, «βώδια καὶ ἄλογα ἀπὸ τὴν Τουρκίαν, σίδερα «ἀπὸ τὴν Σβεκίαν. Μὲ λέγουσιν ὅτι εἰς δύο χρόνους διακόσαιοι χιλιάδες βώδια καὶ ἄλογα ἐπέερασαν τὰ σύνορα. Ἔως ἐφέτος ἡ Ἑλλάς δὲν «ἐξῆξε καθόλου πιτάρι, καὶ εἰς τὸ ἐναντίον εἰσηξε κάποιον διὰ τὰς χρεῖας τῆς. Λοιπὸν τὰ ἀντικείμενα τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι μόνον τὸ μετᾶξι, «λάδι, κρασί διὰ τὴν Ρωσίαν, σταφίδες, μαλλί, τυρὶ, ὀλίγον βαμβάκι, ὅλα τὰ ὅποια δὲν «ἤμποροῦν νὰ βαλανσάρουν τὴν ποσότητα τῆς «εἰσαγωγῆς.»¹)

Εἰς τοῦ Δρόσου εὐρον συνηγμένους ὅλους τοὺς χωρικοὺς τῆς Ἀγίας Μαρίνης. Ἠγόρασαν παρὰ τῆς συζύγου τοῦ Χαλὶλ-μπέη τὰ δύο τρίτα τῆς Ἀγίας Μαρίνης, τὸ ἕτερον δὲ τρίτον ἔχει ὁ Δρόσος. Πολλὰ δυσκολία παρουσιάζονται. Οἱ χωρικοὶ, συνειθισάντες νὰ κλέπτωνται παρὰ τῶν Τούρκων, φοβοῦνται εἰσέτι. Εἶναι ἄνθρωποι ἐντούτοις ἐξυπνοὶ, ἀλλ' ὅχι ὅσον οἱ κατοικοῦντες τὰ ἐνδότερα, ἐνθα ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ διετηρήθη αἰμιγῆς. Ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ καὶ εἰς τ' ἄλλα ὄρη λαλεῖται καθαρὰ ἡ Ἑλληνικὴ. Αἱ γυναῖκες τῆς Βελίτσῆς ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ ἔχουν προφορὰν χαριεστάτην.

Δύσκολος ἡ σύστασις ξένων ἀποικισμῶν ἐν Ἑλλάδι. Οἱ Ἕλληνες δὲν ἀγαποῦν τοὺς ξένους. Οἱ ἐγγχώριοι θ' ἀποφεύγωσι πᾶσαν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν χωρίων τῶν ἀποίκων. Μέγα δὲ πρόσκομμα καὶ ἡ θρησκεία· ὁ ξένος κρεωφαγεῖ. Τοῦτο εἶναι ὡς ἐὰν ἔλεγον, εἶναι Ἰουδαῖος, Μωαμεθανός, ἄπιστος. Ἐπιγαμίαι δὲν θὰ γίνωνται.

Αἱ πολλαὶ ἑορταὶ ἄλλο κακὸν μέγα. Ὡς πρὸς τοῦτο ἀνάγκη διὰ τῆς πειθοῦς νὰ πολεμηθῶσιν αἱ συνήθειαι τῶν κατοίκων. Ἐὰν ἐπέμβῃ ἡ Κυβέρνησις ἐπισήμως διὰ διαταγῶν, οἱ ἱερεῖς θὰ ἀντιπράξωσι καὶ δὲν θὰ γείνη τίποτε. Ὁ κ. Γώγος μὲ λέγει ὅτι ἐκ τῶν τριῶν πρό τιнос ἀλλεπαλλήλων ἑορτῶν τῆς Ἀγίας Βαρβάρας, τοῦ

1. Τὰ ἐντὸς εἰσαγωγικῶν εἶναι γεγραμμένα Ἑλληνιστὶ εἰς τὸ ἡμερολόγιον.

Ἁγίου Σάββα καὶ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἔπεισε τοὺς χωρικοὺς νὰ ἐορτάσωσιν ἀργοῦντες τὸν τελευταῖον μόνον.

Ἀνάγκη ἀντιπροσωπείας ἐθνικῆς ὀργανισθησομένης κατὰ τρόπον διάφορον τῶν προλαβουσῶν.

Ἐλλειψίς ἀνθρώπων εἰς Λαμίαν. Ἀποθαρρύνει τὰς κατασκευαστὰς ἢ ἐπιβολὴ φόρου 25⁰/₀.

— ⁴/₁₆ Δεκεμβρίου. Συνομιλίη μετὰ τοῦ κ. Τριγγέτα, ὑπολοχαγοῦ τοῦ μηχανικοῦ. Οἱ Δερβιναγάδες καὶ ἄλλοι στρῆτιωτικοὶ Ἕλληνες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Τούρκων ἐπιθυμοῦν μεγάλως νὰ ἔλθωσιν εἰς Ἑλλάδα. Διάκεινται πάντοτε ὡς ἐν καταστάσει πολέμου πρὸς τοὺς Τούρκους ἀρχηγούς. Δὲν συναντῶνται εἰμὴ ἔνοπλοι ἐκατέρωθεν. Ἡ ἐνταῦθα σύστασις τῶν ἐλαφρῶν ταγμάτων τοὺς ἐπλήρωσεν ἐλπίδων.

Ὁ κ. Τριγγέτας μετέφερεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν τὸ πτώμα τοῦ Βαυαροῦ λιποτάκτου, τοῦ ἐπὶ Τουρκικοῦ ἐδάφους φονευθέντος ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων. Ἄλλως οἱ Τούρκοι ἠδύνατο νὰ ἐπιβάλωσιν εἰς τοὺς χωρικοὺς πρόστιμον ἐκ τριακοσίων ἢ τετρακοσίων γροσίων κατ' ἀνθρώπον.

Ὁ νόμος τοῦ Ἀρμενοπούλου παρέχει εἰς τὴν ἐνοικιαστῆν δικαίωμα προτιμήσεως ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἀγοραστῆν, ἢ ἀρχὴ δὲ αὕτη ἐπικρατεῖ σήμερον. Δυνάμει αὐτῆς οἱ κάτοικοι τῆς Ἁγίας Μαρίνης ἀπαιτοῦν τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀγοράσωσι τὰ μένοντα δύο τρίτα τῆς περιοχῆς. Ὁφείλου νὰ πληρώσωσι τοῖς μετρητοῖς. Τὰ δύο τρίτα τοῖς ὑπολογίζονται σήμερον διὰ δρ. 8,000, ἐνῶ τὸ τρίτον τοῦ κ. Μανσόλα ἐπωλήθη πρὸ δύο μόνον ἐτῶν ἀντὶ δρ. 2,000

— ⁵/₁, Δεκεμβρίου. Συνομιλία μετὰ τοῦ κ. Μάρκου. Παραπονεῖται διὰ τὰς εἰς τὸ κτῆμα του γενομένας καταστροφάς. Εἶχε φυτεύσει ὠραϊάν φυτεῖαν μωρεῶν· εἰς βοσκὸς Βλάχος, δώσας ὀλίγας δραχμάς εἰς ἓνα δημογέροντα, ἔφερεν ἐκεῖ τὰ ποίμνιά του καὶ κατέστρεψε τὴν φυτεῖαν. Κατεσκευάσε φραγῆν· τοῦ τὴν ἀνέτρεψαν. Οἱ χωρικοὶ δὲν ἀνέχονται πλησίον αὐτῶν ξένους, ἔστω καὶ Ἕλληνας μὴ ἐντοπίους. Μηχανῶνται τὰ πάντα διὰ νὰ τοὺς διώξωσιν.

Ὁ κ. Μανσόλας ἐπλήρωσεν ἐφέτος ἐπὶ τοῦ ἰδιοκτητῆ κτήματός του 25⁰/₀ ἀντὶ τοῦ δεκάτου. Πολλαχῶ οἱ ἔφοροι ἐπλούτησαν. Τινὲς προτείνουσι νὰ πληρόνωνται τὰ δέκατα καθὼς ἐπὶ τουρκοκρατίας, εἰς σῆτον, καθυποβαλλομένων εἰς βαρὺ πρόστιμον τῶν ὑποκλεπτόντων μέρος τῆς εἰσοδείας. Ὁ κ. Μανσόλας νομίζει ὅτι ὁ καλλίτερος τρόπος θὰ ἦτο ἡ διαίρεσις τῶν σταχυῶν εἰς τέσσαρα μέρη, ἐξ ὧν νὰ ἐκλέγη τὸ ἐν ὁ εἰσπράκτωρ.

Καλλιέργεια. Οἱ χωρικοὶ ἐν γένει δὲν κοπρίζουν τὰς γαίας των. Καίτοι ἔχοντες τὴν κόπρον τῶν βοῶν καὶ ἀγελάδων, δὲν τὴν χρησιμοποιοῦν. Ἡ τέχνη των συνίσταται εἰς τὸ νὰ

ἐκλέγωσι καλὸν τι τεμάχιον γῆς ἐν τῷ μέσῳ μεγάλης ἐκτάσεως ἐθνικῶν γαιῶν, τοῦτο δὲ καλλιεργοῦν ἐπὶ ἐν ἔτος καὶ τὸ ἀφίνουιν χέρσον τὸ ἐπόμενον ἔτος. Ἐντούτοις τὸ πλεῖστον τῆς καλλιεργησίμου γῆς ἠδύνατο δι' ὀλίγης φροντίδος νὰ σπείρηται ἐνκλλάξ, τὸ ἐν ἔτος μὲ σῆτον, τὸ ἄλλο μὲ κριθήν, καλαμβόκι, κουκκία, βάμβακα κτλ. Τοῦτο ἤρχισε νὰ γίνηται εἰς τινὰς γαίας.

— ⁷/₁₉ Δεκεμβρίου. Ὁ κ. Δρόσος μοι λέγει ὅτι εἰς τὴν Φθιώτιδα τὰ πλεῖστα τῶν χωρίων ἦσαν *Κεφαλοχώρια*, εἰς τὰ ὅποια οἱ χωρικοὶ εἶναι ἰδιοκτῆται, τὰ δὲ Ζευγολάτια ἢ Τσιφλικία ἦσαν σπάνια. (Τοῦτο εἶναι κατὰ τὸ ἡμῖς ἀκριβές. Τὰ χωρία τῶν ὁποίων ὁ κ. Δρόσος μᾶς ἀνέφερε τὰ ὀνόματα εἶναι ὄρεινά, κυρίως δὲ κείνται εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Ἐπαρχίας. Τὰ εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Σπερχεῖου κείμενα ἦσαν, ἀπ' ἐναντίας, σχεδὸν ὅλα Ζευγολάτια.)

Τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐκποιήσωσι τὰ κτήματα των ἐξησφαλίσθη διὰ τῶν πρωτοκόλλων εἰς τοὺς Τούρκους ἐντὸς ὅσων χωρῶν κατεῖχον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀποχωρήσεώς των. Δυνάμει τοῦ ὄρου τούτου ἠδυνήθησαν μέχρι τοῦδε νὰ πωλήσωσιν ὅσας ἰδιοκτησίας εἶχον ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ. Διὰ τὰς ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τὸ πρᾶγμα ἀμφισβητεῖται, καθόσον οἱ Τούρκοι ἀπεσύρθησαν τῆς ὄχθης ταύτης, δυνάμει συμβάσεως ἐιδικῆς, πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῶν Δυνάμεων. Κατὰ συνέπειαν τούτων ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ἐθνικὰς γαίας ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης, παρεκτὸς ὅσων ἠγόρασε παρὰ τῶν Τούρκων. (Τοῦτο ὅμως ἀνάγκη νὰ ἐξακριβώσω περισσότερον.) Εἰς ταύτας προσθετέον τὰ Βακουφια καὶ ὅσας ἄλλας ἰδιοκτησίας ἐθεώρουν καὶ οἱ Τούρκοι ὡς ἀνηκούσας εἰς τὸ Κράτος. Ταῦτα πάντα ἡ Κυβέρνησις ἐξηγόρασεν ἡμῶν μετὰ τὴν κυριαρχίαν τῆς χώρας, διὰ τῆς συνομολογηθείσης ἀποζημιώσεως τῶν ἑνδεκα ἐκατομμυρίων.

Οἱ χωρικοὶ ἠγόρασαν πολλῶν Τσιφλικίων τὰς γαίας. Οὕτω ἠγόρασαν τὰς τοῦ Τσιφλικίου Ῥάχαις. Πρὸς τοῦτο οἱ κάτοικοι τοῦ ὁμωνύμου χωρίου συνεταιρίσθησαν μετὰ τοὺς κατοίκους τοῦ Ἐχινοῦ. Τὸ τελευταῖον τοῦτο κτῆμα ἠγόρασεν ὁ κ. Σκουμπουρδῆς, ἀλλ' οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου δὲν ἠθέλησαν νὰ μείνωσιν ἐκεῖ. Οὕτω καὶ τῆς Ἁγίας Μαρίνης ἠγόρασαν τὰ ²/₃ οἱ χωρικοὶ πρότινον ἡμερῶν.

— ⁹/₂₁ Δεκεμβρίου. Ἀναχώρησις διὰ τὸ χωρίον *Βαρυμπόνη*. Ὀδὸς παρὰ τὸν Σπερχεῖον. Χωρία Καλύβια, Λιανοκλάδι, κτλ.—Χιῶν.—Φθάνομεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Τσουκαλά, πενθεροῦ τῆς ἀδελφῆς τοῦ Χατζίσκου, γέροντος ὅστις ἐν καιρῷ τῆς Ἐπαναστάσεως εἶδε τὸ χωρίον του καταστραφέν τρίς ὑπὸ τῶν Τούρκων. Καθ' ἃ μοι λέγει, κερδίζει ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ τῶν κεφαλαίων του δρ. 10,000 κατ' ἔτος.—Αἱ γυναῖκες δὲν

εισέρχονται εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου φιλοξενουμαι.

—¹⁰/₂₂ Δεκεμβρίου. Κάλλισται: γαίχι εἰς Ἀρχάνι καὶ Μάκρεςι Ἐπίσκεψις εἰς Βλάχους. Ἐρχουν γάμου. Ἡ νύμφη ὀδηγεῖται ἐνώπιόν μου. Γεῦμα ἐκ πράσων βραστῶν καὶ ὤμων κρομμύων. Ἐξαίρετον κρασί. Ὁ ἀρχιπομπὴν ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ν' ἀπικατασταθῆ μονίμως παραιτῶν τὸν νομάδα βίον.

Αἱ κατοικίαι τῶν χωρίων ὅσα διήλθομεν δὲν εἶναι ἀληθεῖς οἰκίαι, ἀλλὰ καλύβαι ἐκ κλάδων πλεκτῶν, ἐντὸς δ' αὐτῶν μεγάλα καλάθια περιέχοντα τὰς προμηθείας τῶν κατοίκων.

Ἄφιξις ἐκ Γαρδικίου τοῦ Γιαννάκη Κωνσταντίνου, γυναικαδέλφου τοῦ Χατζίσκου. Ὁ νέος οὗτος, εὐπρεπέστατος τὴν ὄψιν, ἀφοῦ ἐχρημάτισε στρατιώτης, ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ὄρη τοῦ διὰ τὴν φροντίσιν τὰ κτήματα καὶ τὰ ποιμνία του. — Πάντες ἀνομολογοῦν τὴν φιλοξενίαν καὶ τὴν φιλοφροσύνην τῶν ὄρειων. Αἱ δὲ γυναικῆς τῶν ἔχουν ἐλευθερίαν καὶ ἀφέλειαν, ἀγνώστους εἰς τὰ πεδινὰ μέρη. Τὰ τουρκικὰ ἦθη καὶ ἔθιμα δὲν εἰσέδυσαν ἕως ἐκεῖ ἐπάνω.

—¹²/₂₄ Δεκεμβρίου. Ἀναχώρησις διὰ Πατρατζίκιον, (Ἰπάτην), πιπτούσης τῆς χιόνος. Μὲ ὑποδέχεται φιλικῶς ὁ ἀντισυνταγματάρχης Χριστόδουλος Χατζῆ Πέτρος, εἰς ἐκ τῶν πρώην ἀρχόντων τοῦ Βενετικοῦ εἰς τὰ ὄρη τοῦ Πίνδου, ἐν Θεσσαλίᾳ. Τὴν καταστροφὴν τῆς οἰκογενείας του ἤρχισεν ὁ Ἀλῆ πασᾶς, τὴν ἀπετελείωσε δὲ ἡ Ἐπανάστασις. Εἶχεν εἰσόδημα ἐκ 2,000 ταλήρων. Δὲν τῷ ἔμεινε, λέγει, εἰμὴ ἡ μεγαλοπρεπῆς του ἐνδυμασία, εἰς ἵππος ἀξίας τριακοσίων ταλήρων καὶ τὰ φάλαρά του. Ἡ σύζυγός του εἶναι ἐκ τῆς οἰκογενείας Στουρνάρη, ἐκ τῶν περιχώρων τῶν Τρικκάλων, γυνὴ ὠραία καὶ πνευματώδης. Ἡ ὁμιλία τῆς ἔχει χάριν καὶ εὐγένειαν ὅσην μέχρι τοῦδε δὲν ἀπῆντησα εἰμὴ μεταξὺ τῶν εὐγενεστέρων κυριῶν τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας.

Εἰς Ῥοῦμελην δὲν προικίζουσι οἱ γονεῖς τὰς θυγατέρας. Οἱ ἀδελφοὶ κληρονομοῦν ἐξ ἴσου. Ἀπ' ἐναντίας εἰς Ἀθήνας, εἰς Ἄργος καὶ ἀλλαχοῦ τὸ πρῶτιστον τοῦ πατρὸς καθῆκον εἶναι τὸ νὰ προικίσῃ τὴν θυγατέρα του. Ἐὰν ὁ πατὴρ δὲν ἔχη περιουσίαν, οἱ ἀδελφοὶ ἐργάζονται διὰ τὴν δώσωσι προῖκα εἰς τὴν ἀδελφὴν των, δὲν δύνανται δὲ νὰ νυμφευθῶσι προτὸς ἐκτελέσωσι τὸ καθῆκον τοῦτο. Εἰς τὰς καλὰς οἰκογενείας κληρονομοῦν ἐξ ἴσου οἱ ἀδελφοὶ καὶ αἱ ἀδελφαί, προαφαιρουμένης ἐκ τῆς πατρικῆς περιουσίας τῆς δοθείσης εἰς ἐκάστην τῶν ἀδελφῶν προικός.

Ἐλλειψίς καυσοξύλων καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Ὁ ἐπὶ τῶν ξύλων φόρος διέκοψε τὴν κατασκευὴν ἀνθράκων. Εἰς τὰ δάση πυρκαϊαὶ ἀδιάκοποι.

Σχολεῖον Ἰπάτης, ἀλληλοδιδασκτικὸν καὶ Ἑλληνικόν, ἰδρυθὲν πρὸ ἐνὸς ἔτους καὶ συντη-

ρούμενον διὰ τῶν πληρονομένων διδασκτρων. Πρόσοδοι τῶν μαθητῶν.

—¹⁴/₂₆ Δεκεμβρίου. Ἐπιστροφή εἰς Λαμίαν.

—¹⁵/₂₇ μέχρι τῆς ¹⁸/₃₀ Δεκεμβρίου. Μὲ φιλοξενεῖ ὁ Μανιτάκης. — Συνομιλαὶ καθημεριναὶ περὶ πολιτικῶν. — Ἐπίσκεψις εἰς τὸ κτῆμα τοῦ Γώγου, περιλαμβάνον 10,000 στρέμματα. Ἐκ μόνων τῶν νομῶν (χειμερινῶν τῶν πλείστων) ἔχει πρόσδοτον δρ. 4500. Ἐπλήρωσε διὰ τὸ κτῆμα τοῦτο δρ. 60,000. Κατοικεῖται σήμερον ὑπὸ δεκατεσσάρων οἰκογενειῶν ἐγχωρίων καὶ δύοδεκα ἐκ Θεσσαλίας ἐλθουσῶν. Μέρους τοῦ κτήματος καλλιεργεῖται ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν αὐτῶν, δι' ἐργατῶν τοὺς ὁποίους ἔφεραν ἐκ τῆς Μακεδονίας. Πληρόνεται οὗτοι πρὸς δρ. 150 κατ' ἔτος παρεκτός τῆς τρεπῆς, ἥτις ὑπολογίζεται ἄλλο τόσον, ἀλλ' ἐπιφυλάσσονται τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐπιστρέψωσι εἰς τὴν πατρίδα των κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον καὶ Αὐγούστον. Φοβοῦνται τὸν καύσωνα τοῦ θέρους ἐνταῦθα.

Ἐφῶτευσαν ἤδη 4000 ἐλαίας καὶ μωρέας. Ἐκάστη ἐλαία μεταφερομένη ἐκ τῆς Οἴτης καὶ μεταφτυεομένη ἐνταῦθα στοιχίζει εἰκοσι λεπτὰ, ἡ δὲ ἀπαιτούμενη διπλῆ σκαφὴ ἀναλογεῖ δι' ἐκάστην ἐλαίαν πρὸς 4 ἢ 5 λεπτὰ.

Πρῶτη συνομιλία μετὰ τοῦ Μανσόλα καὶ τοῦ Χατζίσκου περὶ ἰδρύσεως Τραπεζίης.

Ὀλέθρια ἀποτελέσματα τοῦ ἐπὶ τῶν ξύλων φόρου καὶ τῆς ἀκριθείας τῆς καυσίμου ὕλης. Οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων στερούμενοι ξύλων ἢ ἀνθράκων, κάθηνται εἰς τὰ δωμάτια των, ἀποναρκοῦμενοι ἐκ τοῦ φύχους καὶ ὄλως ἄεργοι. Ὑπελογίσασμεν ὅτι αἱ δύο πόλεις τῆς Λαμίας καὶ τῆς Ἰπάτης (ἥτοι πεντακόσαι οἰκογένειαι ἀνὰ ἡμῖς φορτίον καθ' ἐκάστην ἐπὶ τέσσαρας μῆνας, καὶ πρὸς 25 λεπτὰ φόρον ἐπὶ ἐκάστου φορτίου) πληρόνουν, δηλαδὴ ἔπρεπε νὰ πληρῶνωσι δρ. 7500.

— 8 Ἰανουαρίου. Ε. Ν. Συναναστροφή εἰς τοῦ ἐκ Μετζόβου κ^{***}, ἰδιοκτῆτου εἰς Λαμίαν. Συζήτησις περὶ ἄρθρου τῆς Ἀθηνᾶς, κατηγορούσης τοὺς ἐν Λαμίᾳ ἀξιωματικούς ἐπὶ συμπεριφορᾷ ὕβριστικῇ πρὸς τοὺς κατοίκους. — Ὁ ἐξ Ἄρτης λοχαγὸς Κομπότης, τοῦ σώματος τῶν ἀτάκτων, ἤδη ἐκ τῶν ἐπιτελῶν. — Ὁ ἐκ Κερκυρας ὑπολοχαγὸς Μαρμάκης, — ὁ κ. Ἀντύπας, τελώνης, — ὁ Μανιτάκης καὶ ὁ Τριγγέτας τοῦ μηχανικοῦ. — Ἄστυα διένεξις μεταξύ Μαρμάκη καὶ Ἀντύπα περὶ τῶν προτερημάτων καὶ ἐλαττωμάτων τῶν νησιωτῶν τοῦ Αἰγαίου καὶ τῶν Ἰονίων.

— 9 Ἰανουαρίου. Ἐκδρομὴ εἰς τὸ μοναστήριον Ἀντινίτσα, παρὰ τὰ σύνορα. Ἐν αὐτῷ ὁ ἠγούμενος καὶ εἰς καλόγηρος μόνοι. Ἀλλὰ κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦτον ἡ μονὴ ἐχρησίμευσεν ὡς καταφύγιον εἰς πολλὰς οἰκογενείας. Μένουσι εἰσέτι γυναῖκες τινές, σταθμεύει δ' ἐνταῦθα καὶ ἀπό-

σπασμα στρατιωτῶν, ὥστε δὲν μένει ἀσυντρόφευτος ὁ ἡγούμενος. Λέγεται ὅτι ὁ ἡγούμενος οὗτος, ἔχων περιουσίαν, ἠγόρασεν ἐπὶ τοῦ Τουρικοῦ χωρίου τι ἐπὶ σκοπῶν νὰ μεταβῇ ἐκεῖ, εἰν διαλυθῇ ἡ μονή του. Ὅτε τὸν ἐπληροφόρησαμεν ὅτι ἦτο ψευδὴς ἡ εἰδησις περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Σουλτάνου, κατελήθη ὑπὸ ἀπελπισίας. « Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ » ἀνέκραξε.

Οἱ Τοῦρκοι ἐπωφελοῦνται τῆς δυσαρεσκείας τὴν ὁποῖαν προκαλεῖ ἡ διάλυσις τῶν μονῶν. Οἱ Φράγκοι, λέγει ὁ λαός, ἔκαμαν ὅ,τι δὲν ἔκαμαν οἱ Τοῦρκοι εἰς διάστημα τριακοσίων χρόνων.

— 10 Ἰανουαρίου. Ἀναχώρησις ἐκ Λαμίας.

Διακόπομεν ἐνταῦθα τὸ ἡμερολόγιον ὅπως παραθέσωμεν ἐν μεταφράσει δύο ἐπιστολάς ἐκ Λαμίας γραφείσας.

(Ἔπεται συνέχεια)

Δ. ΒΙΚΕΛΑΣ

Ο ΝΑΥΑΓΟΣ ΤΗΣ ΚΥΝΘΙΑΣ

(Μυθιστόρημα Ἰουλίου Βέρν καὶ Ἀνδρέου Λωρῆ)

[Μετὰφρ. Α. Π. Κουρτίδου.]

[Συνέχεια. Βλ. σελ. 372]

Ἡ συνδιάλεξις ἐγένετο τότε γενικωτέρα. Ὁμίλησαν περὶ τῆς σχετικῆς εὐχερείας μεθ' ἧς ἐπραγματώθη τὸ πρόγραμμα τοῦ Νόρδενσκιολδ. Οὐδαμῶς σχεδὸν εἶχεν ἀπαντήσῃ ἀνυπερβλήτα ἐμπόδια δι' ὃ ἡ ἀνακάλυψις τῆς νέας ταύτης ὁδοῦ ἐμελλε νὰ ἀποβῇ ἐπωφελεστάτη εἰς τὸ ἐμπόριον, οὐχὶ διότι ἡ ὁδὸς ἐκείνη ὁλόκληρος ἐθεωρεῖτο ἀνέκαθεν προωρισμένη πρὸς πλοῦς, ἔλεγον οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Βέγας, ἀλλὰ διότι ὁ διὰ πλοῦς τοῦ πλοίου τοῦ Νόρδενσκιολδ ἐμελλεν ἀναγκαιῶς νὰ συνειθίσῃ τὰ ναυτικὰ ἔθνη τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ νὰ θεωρῶσιν ὡς δυνατὴν τὴν ἀπ' εὐθείας διὰ θαλάσσης μετὰ τῆς Σιθρίας ἐπικοινωνίαν. Οὐδαμῶς δὲ τὰ ἔθνη ταῦτα ἠδύναντο νὰ εὐρωσι, παρὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην, εὐρύτερον διὰ τὴν δραστηριότητα αὐτῶν στάδιον.

— Δὲν εἶνε παράδοξον, ἔλεγεν ὁ Βρέδεζορδ, τρεῖς ὁλοκλήρους αἰῶνας νὰ ναυαγήσουν ἐντελῶς θλαίαι ἀπόπειραι, καὶ σήμερον σεις νὰ δυνηθῆτε νὰ ἐκτελέσητε τὴν διάβασιν ταύτην σχεδὸν χωρὶς δυσκολίαν;

— Τὸ παράδοξον εἶνε μόνον κατ' ἐπιράνειαν, ἀπεκρίθη εἰς τῶν ἄξιωματικῶν. Ἐπωφελήθημεν εἰς τὰ βόρεια τῆς Ἀσίας, ὅπως σεις εἰς τὰ βόρεια τῆς ἀμερικανικῆς χερσονήσου τὴν πείραν ἦν ἀπέκτησαν, πολλάκις διὰ τῆς ζωῆς αὐτῶν, οἱ προκατόχοί μας. Ἐπωφελήθημεν προσέτι καὶ τὴν μεγίστην ἀτομικὴν πείραν τοῦ ἀρχηγοῦ ἡμῶν.

Ὁ καθηγητὴς Νόρδενσκιολδ παρεσκευάσθη πρὸς τὸν μέγαν τοῦτον σκοπὸν περὶ τὰ εἴκοσιν ἔτη δι' ὀκτὼ μακρῶν ἀρκτικῶν ἀποστολῶν εἶχε συναγάγῃ μεθ' ὑπομονῆς πάντα τὰ στοιχεῖα τοῦ προβλήματος καὶ ἔβαινε ἀσφαλῶς εἰς τὴν λύσιν αὐτοῦ. Εἴχομεν προσέτι ὅ,τι ἐστεροῦντο οἱ προκατόχοί μας, σάφως ἀτμήλατον εἰδικῶς πρὸς τὸν πλοῦν τοῦτον ναυπηγηθέν, Τοῦτο μᾶς ἐπέτρεψε νὰ πλεύσωμεν εἰς δύο μῆνας διάστημα, διὰ τὸ ὅποιον μὲ ἰστιοφόρον πλοῖον θὰ ἐδαπανῶμεν ἴσως δύο ἔτη. Ἡδυνήθημεν ὅχι μόνον νὰ ἐκλέγωμεν ἀλλὰ καὶ ν' ἀναζητῶμεν τὴν ὁδὸν μας, ν' ἀποφεύγωμεν τοὺς πλείοντας πάγους, νὰ προτρέχωμεν τῶν βευσμάτων ἢ τῶν ἀνέμων διὰ τῆς ταχύτητος. Καὶ ἐν τούτοις δὲν κατωρθώσαμεν νὰ διαζύγωμεν τὴν διαχειμάσιν ταύτην. Πόσον δυσκολώτερον ἦτο τὸ πρᾶγμα εἰς τοὺς ἄλλοτε ναυτικούς, οἵτινες ἦσαν ἠναγκασμένοι ν' ἀναμένωσι τὸν οὐριον ἄνεμον, περιπλανώμενοι ματαίως καὶ ἀσκόπως κατὰ τοὺς καλλιτέρους μῆνας ἐνόστε; Ἡμεῖς αὐτοὶ δὲν εὐρομεν εἰκοσάκις καὶ πλέον ἐλευθέραν τὴν θάλασσαν ἐκεῖ ὅπου οἱ χάρται ἐσημεῖουν ὅχι μόνον αἰωνίους πάγους ἀλλὰ καὶ ἠπειρώσει ἔτι ἡ νῆσους; Ἡμεῖς ἠδυνάμεθα νὰ πλεύσωμεν πρὸς αὐτὴν ὅπως ἐξακριβώσωμεν ἂν ἦτο πράγματι ἐλευθέραι, ἐν ἀνάγκῃ νὰ ὀπισθοδρομήσωμεν καὶ νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸν πλοῦν μας, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοτε θαλασσοπόροι περιωρίζοντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς εἰκασίας!

Ἡ συνδιάλεξις αὕτη καὶ συζήτησις διήρκεσε μέχρι μεσημβρίας, ὁπότε παρετέθη γεῦμα ἐπὶ τῆς Βέγας εἰς τὸν Ἐρικ καὶ τοὺς φίλους του. Ἀνεκίωσαν τότε λεπτομερέστερον τὰ κατ' αὐτούς. Ὁ Ἐρικ ἐφρόντισε νὰ ἐξακριβώσῃ ποῖαν ὁδὸν διέπλευσεν ἡ Βέγα καὶ ποῖαι προφυλάξεις ἀπητοῦντο πρὸς τοῦτο. Προέπιον ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἀποστολῆς καὶ ἀντήλλαξαν εὐχὰς περὶ ἐπανόδου εἰς τὴν πατρίδα, μεθ' ὃ ἀπεχωρίσθησαν.

Τὴν ἐπαύριον ἡ Ἀλάσκα διητυθύνθη πρὸς τὴν Λιακόβην. Ἡ δὲ Βέγα ἐμεινε ἐσφηνωμένη ἐν τῇ θέσει τῆς ἄχρις οὐ ἡ παχολυσία ἐπιτρέψῃ αὐτῇ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν Εἰρηνικόν.

Τὸ πρῶτον λοιπὸν μέρος τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἐρικ εἶχεν ἐκτελεσθῆ: ἐπανέυρε τὸν Νόρδενσκιολδ ὅτι ὑπελείπετο τώρα νὰ ἐκτελέσῃ καὶ τὸ δεύτερον, ν' ἀνεύρῃ τουτέστι τὸν Πατρίκιον Ὀδονογαν, καὶ νὰ ἀποσπάσῃ εἰ δυνατὸν τὸ μυστικὸν αὐτοῦ. Τὸ μυστικὸν τοῦτο θὰ ἦτο φοβερὸν πάντως, κατὰ τὴν κοινὴν πάντων ὁμολογίαν, ἀφ' οὗ ὁ Τούδωρ Βράουν προήλασε μέχρι τοῦ βορείου πόλου ἀναζητῶν τὸν μόνον ἄνθρωπον, ὅστις ἐγίνωσκεν αὐτό. Θὰ ἔφθανεν ἀρά γε πρὸ αὐτοῦ εἰς τὴν νῆσον Λιακόβην; Τοῦτο ἦτο ἀπίθανον, διότι ἡ Τούδωρ Βράουν προέπλεε κατὰ τρεῖς ἡμέρας. Ἀλλ' ἀδιάφορον! Ἐπρεπε νὰ ἐπιχειρήσῃ